

ניהול מחלה והחלמה

Illness Management and Recovery (IMR)

שמות המרצים: פרופ' דיויד רועה

כתובות דוא"ל: droe@univ.haifa.ac.il

מספר קורס: מס' 01285.4120 + 01285.4119

מועד הקורס: סמסטר א' + ב', יום ד', 10:00-12:00

שעת קבלה: בתיאום מראש בדוא"ל

סוג הקורס: קורס בחירה (מספר שעות סמסטריאליות- 2, סה"כ 4 שעות)

אוכלוסיית היעד: תלמידי שנה ב' מהחוג לבריאות נפש קהילתית בעלי ניסיון בתחום השיקום

כתובת אתר מתוקשב (Moodle): <http://online.haifa.ac.il/>

א. רקע על הקורס

בשנים האחרונות גוברים הניסיונות להכשיר ולהדריך אנשי מקצוע בהתערבויות מקדמות החלמה. הקורס הנוכחי יתמקד בהתערבות מרכזית בתחום תוך התייחסות תיאורטית ומעשית למרכיבי השונים.

ניהול מחלה והחלמה (IMR) הינה התערבות שיקומית המבוססת ראיות שמטרתיה הכלליות הן לעזור למתמודדים להשיג מידע ולפתח מיומנויות המסייעות להם לצמצם את השפעות המחלה על חייהם, להציב ולהשיג יעדים אישיים משמעותיים להם. ההתערבות מורכבת מתוכנית מקיפה הכוללת מרכיבים שונים: מידע לגבי המחלה ואופן הטיפול בה, אסטרטגיות המקדמות בחירה ושימוש יעיל בתרופות, דרכי התמודדות עם דחק וסימפטומים, הכשרה במיומנויות חברתיות והכנת תוכנית למניעת הישנות המחלה. ההתערבות כוללת שימוש בטכניקות התערבות שמקדמות את יישום התכנים (כמו התערבויות פסיכו-חינוכיות, קוגניטיביות-ביהיוריסטיות ומוטיבציוניות).

הקורס הנוכחי יתמקד בלמידה תיאורטית ופרקטית (באמצעות הנחייה והדרכה) של התערבות ניהול מחלה והחלמה (IMR). מדובר בהזדמנות ללמוד את ההתערבות לעומק כמו גם לקבל ליווי מקצועי ומקיף כדי ללמוד איך ליישם אותה.

מטרות הקורס:

- חשיפת אנשי המקצוע לרקע התיאורטי שעומד בבסיס ההתערבות
- הכשרת מנחים מקצועיים ליישום ההתערבות תוך הקניית כלים ומיומנויות לעבודה המקצועית

במהלך הקורס הסטודנטים:

1. ידונו ויכירו מושגי יסוד כגון החלמה, התערבויות מבוססות על ראיות (כולל הגדרה, תיאור והטמעה בשטח, מחקרים בנושא) ונאמנות למודל.

2. ילמדו ויתרגלו את חוברת העבודה של ניהול מחלה והחלמה: רקע לפיתוח המודל, תוכן ההתערבות, אסטרטגיות ומיומנויות להעברתה ויישומה בשטח. תכני הלימוד: ידע בנושא החלמה, מידע לגבי המחלה ואופן הטיפול בה, אסטרטגיות המקדמות את הבחירה ושימוש יעיל בתרופות, דרכי התמודדות עם דחק וסימפטומים, הכשרה במיומנויות חברתיות, הכנת תוכנית למניעת הישנות המחלה.
3. ילמדו ויתרגלו אסטרטגיות קוגניטיביות התנהגותיות, מוטיבציוניות ופסיכו-חינוכיות.
4. יסקרו מחקרים הבוחנים את יעילות ההתערבות.
5. ילמדו על ניסיונות ישום במסגרות שונות.

ב. נושאי הקורס

1. הרקע התיאורטי הקשור ב EBP (התערבויות המבוססות על ראיות- הגדרה, תיאור והטמעה בשטח, מחקרים בנושא)
2. הכרות עם ההתערבות ניהול מחלה והחלמה: רקע לפיתוח המודל, תוכן ההתערבות, אסטרטגיות ומיומנויות להעברתה ויישומה ובשטח. תכני הלימוד: ידע בנושא החלמה, מידע לגבי המחלה ואופן הטיפול בה, אסטרטגיות המקדמות את הבחירה ושימוש יעיל בתרופות, דרכי התמודדות עם דחק וסימפטומים, הכשרה במיומנויות חברתיות, הכנת תוכנית למניעת הישנות המחלה, אסטרטגיות קוגניטיביות התנהגותיות, מוטיבציוניות ופסיכו-חינוכיות.
3. חוברת ה-IMR.

מבנה הקורס:

1. **יישום ההתערבות בשטח**: הנחיית קבוצת IMR שבועית בשרות שיקומי - הסטודנטים יחלו ביישום ההתערבות במסגרת בה הם עובדים מיד בתום ההכשרה הראשונית.
חשוב לדעת: הקבוצה תונחה על ידי שני מנחים, במקום עבודתו של אחד מהם (אישור למנחה יחיד יינתן במקרים חריגים)
הכשרה מתקדמת: במהלך הקורס יתקיימו שלושה ימי הכשרה מתקדמת, שיכללו העמקת הידע והקניית מיומנויות להנחיית ההתערבות. **נוכחות חובה**. ימי ההכשרה המתקדמים יתקיימו בימי חמישי במהלך השנה בתאריכים:
02.02.17 בין השעות 15:45-15:12
23.3.17 בין השעות 15:45-15:12
11.5.17 בין השעות 15:45-15:12

ג. דרכי ההוראה

הקורס יורכב מהרצאות פרונטאליות, סימולציות, סרטים ותרגולים.

מיקום יישום ההתערבות:

במקביל להכשרה וההדרכה (שיתקיימו באוניברסיטה), קבוצת ה IMR שהסטודנטים ינחו תתקיים במסגרת בה הם עובדים. האחריות למציאת מקום להנחות קבוצה חלה על הסטודנטים.

דרישות הקורס להשתתפות בו ולקבלת תעודת הסמכה להנחיית IMR:

1. השתתפות חובה בימי ההכשרה הראשונים והמתקדמים ונוכחות חובה ב-90% מההדרכות.

2. יישום ההתערבות בשטח מתבצע באמצעות הנחיה קבוצתית על ידי שני מנחים (במקרים חריגים תיבדק אפשרות להנחיה פרטנית אך זאת רק אחרי אישור רכז הקורס). תוך חודש מתחילת ההכשרה על הסטודנטים לפתוח קבוצת IMR. קבוצת ההתערבות תמשך בכל תקופת הקורס, כלומר בין 8-9 חודשים.
3. א. כתיבת דוחות סיכום מדי שבוע במטרה לקבל משוב שבועי על הנעשה בקבוצה.
ב. התנסות אישית בהצבת מטרות: כל סטודנט ייבחר 1-2 מטרות אישיות, במטרה לעבור תהליך אישי לאורך שנת הלימודים. בעת המפגשים הקבוצתיים, יתבקשו הסטודנטים לספר על תהליכם האישי, תוך התמקדות בקשיים בתהליך, הצלחות, דרכים להשגת המטרה.
ג. הכנת הצגת מקרה פעם אחת במהלך הקורס בהדרכה הקבוצתית.
ההנחיות ינתנו במהלך הקורס (סעיפים 3.א. + 3.ב. + 3.ג. 70% מהציון).
4. קריאה של ספרות מקצועית שתחולק במהלך הקורס.
5. עבודה (30% מהציון).

- (* החוג שומר לעצמו את הזכות להחליט על הפסקת הקורס במקרים של כשלים אתיים, נוהליים, ואי עמידה בתנאי הקורס.
*) העבודה שתוגש בסיום הקורס חייבת להיכתב באופן עצמאי על ידי הסטודנט/ית בהתבסס על אינטגרציה של מקורות. כל עבודה שתכתב בדרך שאיננה חוקית או איננה אתית כמו העתקה מלאה או חלקית ממקור אחר או הגשת אותה עבודה בקורסים שונים, מהווה הפרת חוקי האוניברסיטה וכללי האתיקה ביחסים שבין סטודנטים למרצים. הפרה כזו תגרור כישלון בקורס ופניה לוועדת משמעת.